

Szabó Ferenc S.I.

PÁZMÁNY HITELEMZÉSE
a grazi De Fide-traktátusban

Kivonat a
PÁZMÁNY PÉTER EMLÉKEZETE
c. gyűjtőkötetből, ~~156-178~~ old.

99-180.

RÓMA 1987

Szabó Ferenc S.I.

Benkő Samuval
naprabeszélés
és beszélgetés
Szabó Ferenc H.
Bp. 93. 10. 10.

PÁZMÁNY HITELEMZÉSE

a grazi De Fide-traktátusban

BEVEZETŐ

Meglepő tény, hogy Pázmány Péter életművének egy jelentős része, az 1603-1607 között tartott teológia-kurzusok anyaga, az ún. « Theologia Scholastica » mindezideig homályban maradt¹. Miután a budapesti Tudományegyetem hittudományi kara a kéziratot a századfordulón nyomtatásban kiadta, dr. Dudek János 1908/9-ben speciálkollégiumot tartott róla²; ez a bevezető szinte az egyetlen érdemleges elemzés. Petró József tanulmánya Pázmány teológiájáról³ meglehetősen elnagyolt. Figyelemre méltó a mi szempontunkból Félegyházi József és főleg Gerencsér István piarista két értekezése Pázmány filozófiájáról⁴: amikor ugyanis a grazi tanár *bölcséleti* traktátusait elemzik, elhelyezik Pázmányt kora szellemközösségében, rávilágítanak a XVI. századi skolasztika jellemző sajátosságaira és Pázmány forrásaira ill. eredetiségére; közben számos olyan megjegyzést tesznek, amelyek a *teológus* Pázmányra is érvényesek. Sík Sándor rövid összefoglalásában (II. fej.: A hittudós) főleg Félegyházi és Gerencsér kutatásaira támaszkodik⁵.

A háború után Öry Miklós kezdett el alaposabban foglalkozni a grazi évekkel, miután 1943-ban a római Gergely-egyetemen megvédte tézisét

¹ E traktátusok megtalálhatók az *Opera Omnia* (= OO) IV-VI. kötetében. Ismeretes, hogy Pázmány Péter latin műveit hat kötetben, magyar nyelvű műveit pedig (P.P. Összes Munkái = ÖM) hét kötetben adta ki a századfordulón a Pázmányról elnevezett Budapesti Egyetem hittudományi kara. Ezenkívül HANUY Ferenc két kötetben közzétette Pázmány levelezését (= HANUY I-II). — Pázmány Péter műveinek és a rá vonatkozó irodalomnak teljes bibliográfiáját kiadványunk számára Polgár László készítette el; az olvasó kötetünk végén megtalálja ezt a részletes bibliográfiát. A gyakrabban idézett könyvek és cikkek után zárójelben megadom a hivatkozási jelzést.

² DUDEK János, Bevezetés Pázmány « Theologia Scholastica »-jába, *Dogmatikai olvasmányok* (Budapest 1914) 306-324. (= DUDEK).

³ PETRÓ József, *Pázmány Péter teológiája*, Budapest 1932. (= PETRÓ).

⁴ FÉLEGYHÁZI József, *Pázmány bölcselete*, Budapest 1937 (= FÉLEGYHÁZI); GERENCSÉR István Sch. P., *A filozófus Pázmány*, Budapest 1937. (= GERENCSÉR).

⁵ SÍK Sándor, *Pázmány az ember és az író*, Budapest 1939, 38-57.